

אומשניח

שיחות, דרשות ומאמרים למגידי שיעור ולכל דורש ברבים
לאורו ולזכרו של מרן קדוש ישראל ותפארתו שר התורה זיע"א

ערוך מתוך שיעורי לב ארי - ב"ב

ד"ר מוקדשים לעילוי נשמת מו"ר ר' יפת בן יצחק ז"ל הכ"מ.

גליון מס' 250

שבת נצבים - וילך תשפ"ו

עניין של חינוך

ניצול הזמן!!!

סח הגאון הרב צבי גטקר שליט"א:
 שבת קדש 'נצבים', בהיכל ישיבת
 'עטרת ישראל', וראש הישיבה,
 מרן רבי ברוך מרדכי אזרחי זצ"ל,
 מדבר ומתלהב, קולו, עולה מרגע
 לרגע, וכלו, זועק, אלול! לקהל
 שפבר אוחו היה בשולי גלימתה של
 ראשית השנה הבאה, שצפה לשמע
 על יום הדין הגדול והנורא. הוא
 הבהיר: "נכון, נשארו לנו רק עוד
 יומים אלול - אבל באלול יומים זה
 המון - בימים של אלול, אפשר
 לפעל גדולות ונצורות. "ואמת ויצבי,
 כי תכף מגיעים אלינו ימי הקרבה
 הגדולים ביותר, ימי ה'דרשו ה'
 בהמצאו, עשרת ימי תשובה, אבל
 דעו לכם רבותי, כי מקובלני, שעל
 אף גדלותם, "אלול זה כבר לא!", זה
 שונה, האפשרויות הנפתחות
 להצלחה באלול, כבר לא קימות
 באותה צורה בעש"ת. "ולכן,
 תנצלו! את ימי האלול. הנותרים
 והגדולים. כה היו דבריו. בזמנו גם
 ספר, כי אחד מהתלמידים נגש
 בערב של יום ערב ראש השנה,
 להתברך בברכת השנים, ורבי ברוך
 מרדכי ברכו, כי יזכה לנצל את שעות
 האלול הנותרות, להתחדש בלב
 חדש, שיזכה אותו בשנה מתוקה.
 שנה להזכר בזה, כשאנו נצבים
 ממש ברגעים האחרונים של אלול,
 נותרה לנו השבת האחרונה, לשנות
 את הלב, את שימת הלב, לפון
 החיובי. ולואי ונזכה!

פנינים משלחן מלכים

"ובחרת בחיים" (דברים כ"ג, ד')

הרחובות אהבה... נורות הרחוב החלפו... כרזות ענק נתלו מבית אחד למשנהו... כל תושבי
 הערים במחוז המזרחי של מדינת פולין שבו שכנה גם העירה מיר, ממתנים ליום הגדול בו
 לבקר המלך בעירם ויזכו לראותו פנים אל פנים ואף לנפח לו לשלום. כך היה מנהגו של
 מלך פולין, לבקר מדי פעם את תושבי המדינה לראות ולקראות, וזו השנה שנבחר המחוז
 הגדול במזרח של המדינה לבקורו של המלך. הגיע היום הגדול! המלך התחיל במסע
 בקוריו, וכל מקום שהוא הגיע בראש משלחת ממלכתו, יצאו התושבים בהמוניהם
 לרחובות המרפזים בהם תעבר משלחת המלך, הם עמדו שעות בצדי הרחובות, והמתינו
 אנשים נשים וטף לרגע הגדול. כשהגיע המלך גברה ההתרגשות וכלם נעמדו והריעו, יש
 מהם בידיהם ויש מהם בכלי זמר ושיירה, כשהמלך מחזיר אהבתו אליהם בנפנוף יד אצילי
 אל עבר קהל התושבים הרבים. הבקור הכתר בסופו כמלך מאד, בכל המקומות שהמלך
 בקר, נתן לו כבוד גדול, ואף ראה את חיי התושבים שמע את בעיותיהם ראה את
 מצוקותיהם, והבטיח כמובן להסדיר את כל עניניהם על הצד הטוב ביותר. עם זאת,
 בפגישת סיום שעשה המלך עם בכירי הממלכה, לדון בכל תובנות הבקור הממלכתי, הפתיע
 אותם המלך... כלם היו בטוחים שהמלך ידגיש את הכבוד הגדול שנתן לו בכל המקומות
 על ידי כל התושבים שהמתינו מרגשים בצדי הדרך בהם עברה השיירה ובעיקר בערים
 הגדולות שם השתתפו עשרות אלפי אנשים במפגן הכבוד ברחובות הראשיים. אבל...
 המלך, רוח אחרת הייתה עמו. "הרגע המרגש ביותר מבחינתי היה בעירה הקטנה ההיא..."
 אמר על הארוע שהתחולל בעירה הקטנה. "באותה עירה שבקשי הצליחה השיירה לנסע
 בגלל מצב הקבישים הרעוע... השקטים הטו אונים בפליאה עצומה למשמע הדברים...
 והמלך הסביר את דבריו: 'אתם ודאי זוכרים את המארע המרטיט של האשה שנשפכה על
 הכביש ולא אפשרה לי להמשיך במסעי...'.

את המשך המעשה שקרה שם, ספר מרן המשגיח דמיר ר' ירחם זיע"א לפני תלמידיו,
 באותה עירה קטנה ונוחה, עמדה בצד אשה אחת שבורת לב, אותה אשה, בעלה נתפס על
 יד השלטונות, ונגזר עליו עונש מות והוא נשכר בבית האסורים ממתין לגור הדין
 הקשה... אשה זו נשארה גלמודה עם זאטוטיה הקטנים בבית כשלה קרוע ושותת דם,
 והנה כששיירת המלך הגיעה בסמוך אליה, החליטה לקחת נפשה בכפה ובצעד אמיץ מאין
 כמותו. רצה אותה אמללה למרפז הכביש והשכיבה עצמה לפני גלגלי מרפכת המלך, לא
 נתנה לה להתקדם, מהומה גדולה התרחשה באותו רגע... חילי המלך נזעקו להזיזה
 ולהשליכה מידיה לציוק לכל חיה על פזיון המלכות, אבל אז... היא הרימה קולה בצעקה
 אדירה לעבר המלך 'אדוני המלך בעלי נדון למות, ואין שום כח ואדם בעולם שיוכל לבטל
 גזר דין זה, רק אתה אדוני המלך!! איני זזה מכאן עד שתמחל לבעלי ותבטל הגזרה!' המלך
 התרגש למשמע הצעקה, בקש מיד לשחררה, ובקש לשמם אותה באפי אישי... מה היה
 במעשה זה שרגש כ"כ את המלך? שאל ר' ירחם את תלמידיו: 'מעשה זה שעשתה האשה זו',
 אמר מרן המשגיח ר' ירחם, 'הנה כבוד מלכות אמת, מעשה זה היה בשביל המלך מעבר
 לכל הכבוד שעשו לו בכל המקומות, כאן הוא שמע במפרש כי הוא ואין בלתו מכריע את
 גורלם של תושבי ממלכתו! זה כח המלכות! וסיום המשגיח ר' ירחם מזה נזכר ללמד מה זה
 כבוד שמים, אין לך כבוד שמים יותר גדול ממי שמבין ומרגיש שאין החיים והמות וכל
 עניני העולם תלויים אלא בקב"ה אשר בידו להחיות ולהמית, זהו כבוד מלכות וכל זולת
 זה יהיו הגנונים והטכסים איזה שיהיו מפארים ורעשניים, אין בהם כבוד של אמת. כשאנו
 נמצאים בערב הקמים הקדושים, ראש השנה בו חזיון של כל אחד ואחד נקבע לטוב או
 למוטב, אין מי שלא ירעד מזמן הדין הנורא! אבל כמה שמחה גדולה יש לנו בניו של הקב"ה
 שזכינו לתגלית הגדולה והעצומה הזו, כי עצם הכרת מלכותו של הקב"ה על העולם כלו
 ועל כל אחד ואחד מבאי עולם, עצם הכרתנו במלכות שמים שהיא ואין בלתה וכל חיינו
 והפננו תלוי בו ונתבדך - היא ההצלה הגדולה שלנו, היא המגן שלנו ביום הדין, כמאמר
 חז"ל בראש השנה (ט"ו) "אמרו לפני מלכויות כדי שתמליכוני עליכם וכדי שיעלה זכרוכם
 לפני..." (הרב בנימין בירנבוים - לקראת שבת מלקתא).

בברכת שבת שלום מערכת לב ארי

לע"נ הבחור אריה ז"ל בן דוד וזהבה הי"ו

מערכת שיעורי לב ארי - שיעורים שבויעים לאור הרב אריה יוסף שליט"א

מעשה שהיה...

צדיק ה' ספור על מרן הגה"צ חכם מארי חיים קורח זצ"ל זיע"א. (מלוקט בשינוי לשון קלים מתוך 'פניני הצדיקים')

הילולא דצדיקייא

הילולת מרן
חכם מארי
חיים קורח
זצ"ל זיע"א
(כ' אלול תרע"ד)

חכם מארי חיים קורח זצ"ל- נולד בשנת תקפ"ד לאביו ר' יוסף זצ"ל בצנעא שבתים. למד תורה מפי חכמי עירו. לאחר נישואיו התחיל לעבוד כמלמד תינוקות של בית רבן. בנוסף התפרנס מטוויית ציציות. הרב קבע את מקום לימודו בבית הכנסת 'בית אלשיך'. אנשים רבים היו מגיעים לשם כדי ללמוד תורה מפיו למרות שלא הסכים לכהן כרב בכהונה רשמית, זכה ללמד ולחדש תורה לרבים. היה ידוע בצדקותו הרבה. היה זריז וזהיר במצוות צדקה, ביקור חולים, הכנסת כלה והכנסת אורחים. קבע את מקום הכנסת האורחים של העיר בבית מדרשו. כך זיכה את האורחים בדברי תורה וגם דאג לכל מחסורם. מלומד בניסים. רבים פנו אליו ונושעו. רבנו נלב"ע ב- כ' אלול ה'תרע"ד בצנעא. רבנו חי ופעל כ-91 שנים. ת.נ.צ.ב.ה. וזכותו תגן עלינו אמן!

פעם המושל צוה לאחד מבני קהלת צנעא שביא לו חבית נפט. האיש יצא לעירות מסביב, טרח ויגע. ביום ששי לפני כניסת שבת הביא את החבית לביתו. בגלל השעה המאוחרת הניח את החבית שם, וחשב לקחת אותה למושל במוצאי שבת. לאחר הבדלה בצאת השבת לא מצא את החבית. מישהו הבחין בו כשהביא את החבית לביתו, הוא חמד וגנב אותה לי"ע! הוא רץ במר לבו לגאון ר' חיים קורח. הוא מצא את הצדיק ואמר את הפסוקים לפני הבדלה. הוא בקש לספר לרבי. רבי חיים רמז לו שמתין עד שיבדיל. בסערת רוחו הוא לא היה יכול לכלא את רגשותיו ופרץ בבכי מר. כל עמלו היה לשוא. מי יודע איזה ענש המושל עלול להטיל עליו. הוא יכול לגזר עליו מיתה! רבי חיים מסר לו את המטה שלו ואמר לו: "עם המטה הזה תלך בכל הרחובות. במקום שהמטה יעצר, שם ימצא הגנב!". הוא לקח את המטה והסתובב אתו מרחוב לרחוב, מסמטה לסמטה לשוא. הוא חזר לביתו של הרב מאכזב ועיף להחזיר את המטה. הרב ראה על פי מבט פניו שהחבית לא נמצאה. הרב שאל אותו: "האם המטה לא עצר?" האיש ענה: "לא עצר כלל". הרב שאל: "האם הסתובבת אתו בכל הרחובות?" הוא לפתע נזכר, שברחוב שלו הוא לא הסתובב. רבנו הורה לו לסיר ברחוב שבו הוא גר. הוא הלך עם המטה לפתע המטה עצר ליד הבית של השכן. הוא נקש על הדלת. השכן פתח ושאל לבקשתו. "נעלמה לי חבית נפט", אמר, "אולי אתה יודע היכן היא?". "לא ולא", השכן ענה. "אם אתה רוצה אתה מזמן לחפש בביתי". האיש הצטער כד שחשד בשכן בחנם. כדי להרגיע את חששו הוא נכנס לביתו, הוא חפש בכל הפנות, אבל לא מצא את החבית. הוא התנצל לפני בעל הבית. הוא נשא את עיניו למרום להצדיק על עצמו דין שמים. כאשר נשא את עיניו, ראה את החבית מטלת בין קורות הגג.... (אבותינו ספרו לנו)

כשאנו עומדים בימי הדין מבקשים זכויות באמת נתן לקבל מבט יותר אמת לחיים ולהבין ולהפנים, ונקדים בפרשתנו פותחת התורה: אתם נצבים היום כלכם לפני ד'...

רש"י מביא במקום "למה נסמכה פרשת אתם נצבים לקללות, לפי ששמעו ישראל מאה קללות חסר שתים חוץ ממ"ט שבתורת כהנים, הוריקו פניהם, ואמרו מי יוכל לעמד באלו, התחיל משה לפתח, אתם נצבים היום, הרבה הכעסותם למקום ולא עשה אתכם כללה, והרי אתם קיימין לפניו"

דברי רש"י צרכים באור האם כונת משה לומר שחלילה הקב"ה סתם מאים? ברור שאסור לומר כן, והדברים ארפים ואין כאן המקום לפרט, ובכל זאת מבאר במלת נצבים מסר של סלחנות וותור. ומה גדולה התמיהה כשממשיכים לקרא את הפסוקים: פן יש בכם איש או אשה או משפחה או שבט אשר לבבו פנה היום מעם ה' אלקינו ללכת לעבד את אלקי הגוים ההם פן יש בכם שרש פרה ראש ולענה: והיה בשמעו את דברי האלה הזאת והתברך בלבבו לאמר שלום יהיה לי כי בשררותי לפי אלך למען ספות הרונה את הצמאה: לא יאבה ה' סלח לו כי אז יעשן אף ה' וקנאתו באיש ההוא ורבעה בו כל האלה הכתובה בספר הזה ומחה ה' את שמו מתחת השמים: "... הדברים נוראים ואיומים, אין סליחה אין מחילה, והלשונות הנאמרים כאן כלפי היחס של ה' הם נוראים ממש, כי אז יעשן אף ה' וקנאתו, ומחה את שמו תחת השמים... להיכן נעלמה הסלחנות האמורה בהקדמת דברי משה? הנה ראש השנה הוא יום המלכת הקב"ה, הנושא טעון, איפה אני נמצא במערכת ההמלכה? מה בדיק התפקיד שלי הפרטי בהמלכת מלך מלכי המלכים? ראש השנה נאמר בו "זה היום תחלת מעשיך זכרון ליום ראשון" היום הראשון המדבר אינו יום הראשון לבריאה שזה היה בכ"ה אלול, אלא יום בריאת האדם, כשבא הקב"ה את האדם, נתן בידו את השליטה על העולם כולו, וצוה אותו דבר אחד, "לא לאכל מעץ הדעת" לא נכנס לסודות הצווי שאין לנו בהם יד ורע, אבל היה כאן הוראה אחת, אם הנך שולט על העולם אתה חייב לעמוד בנסיון ולשלט קדם כל על עצמך! ולכן כשמתארת התורה כיצד היה נראה העץ בעיני חוה נאמר: "ותרא האשה כי טוב העץ למאכל וכי תאנה הוא לעינים ונחמד העץ להשכיל" מתאר כאן עץ שיש בו הכל, את כל התאוות והתועלות כאחד, אומר לו הקב"ה מול העץ הזה תלמד להתגבר, לשלט, כי רק מי ששולט על עצמו מקבל שליטה על העולם. לשלט על עצמו פרושו ששכל מצב בו אנו עומדים, בעת שמחה ובעת צרה, בעת שאנו מתפרנסים בכבוד ובעת שהפרוטה אינה מצויה בכיסנו, בזמנים שאנו יכולים ללכת לכל מקום שמתחשק לנו, ובזמנים שסוגרים אותנו בבית, אנחנו והילדים הקטנים חסרי המעש שלנו... ושם תגלה שליטה, שם תראה איך הנך יכול להפך כל עקב למישור, כל קשי לעילה, תגלה מלכות בדברים הקטנים והמרגיזים, בכך תגלה שאיתה כדמות יוצרך!!!

סבת ההצלה

נבין מעתה, מדוע הקב"ה כל כך מתחסס למי ששולט, חז"ל גלו: 'אמר רבי אלעא אין העולם מתקיים אלא בשביל מי שפולס את עצמו בשעת מריבה שניאמר תלה ארץ על בלימה' (חלין פט ע"א) היתכן? אדם בלם בשעת מריבה וכל העולם עומד עליו? מדוע? והתשובה כי הקב"ה ברא את העולם בלוי להיטב אתנו, המלכות היא ההטבה, כל מה שעלינו לעשות זה להתחבר למלכות, אם אני קשור למלכות, אם יכול אני להתעלות מעל רצונותי, תאנת הנקם היא נוראה כשהיא פורצת, וכעת בשעת מריבה התאנה הזאת מתגברת ביתר שאת וביתר עז, אם אבילם אני מלך, אם אני מלך אני מחבר אל עצמי האמת, אל מי שאני באמת – זה שחקוק מתחת לכסא הכבוד, משם אני משפיע מלכות על העולם, אני נותן עז.

ספרו למרן הגרמ"י ליפקוביץ זצוק"ל, על אותו אבא לנער בר מצוה שבנו היה צריך לעלות בתורה בשבת פרשת יתרו הוא נגש לגבאי חצי שנה קדם לכן ובקש לעדכן אותו שבאותו שבת בנו יקרא את הפרשה, הלה הסכים, אף היות והיה זה תקופה ארוכה מאוד לפני אותה שבת הגבאי לא כתב זאת ביומנו, והדבר נשכח ממנו. מספר חדשים לאחר מכן נגש אליו מתפלל אחר ובקש שבנו יקרא בשבת יתרו, הסכים הגבאי ורשם לפניו, רק חדש ימים לפני אותה שבת גלה את הבעיה, הוא שוחח עם שני ההורים, והראשון אמר מיד, בני יותר ויקרא את פרשת משפטים על אף שהוא כבר מוכן עם פרשת יתרו. וכך היה. עברו ארבע שנים ואם אותו בחור חלטה במחלה קשה מאוד, היא אשפזה במצב קשה והרופאים הרימו ידים ממצבה, בשבוע אחד, פרשת משפטים, אשפז באותו בית חולים אחד מגדולי הדור, והיות והזקק לנתוח מסבך מקרבו הטיסו פרופסור גדול מארה"ב שיטפל בו, ביום ששי התענינו מי יוכל לקרא לגדול בתורה, בחור זה היה בתורנות אצל אמו באותה שבת, והיות ואת פרשת משפטים קרא כבר מצוה והיה מוכן היטב נתן את הסכמתו לקרא. מששים את קריאתו שמצאה חן בעיני אותו גדול, שאלו מה הוא עושה במקום והוא ספר על אמו הנמצאת במצבה הקשה והרופאים נואשים הימנה. מיד שלח אותו גדול לקרא לפרופסור שהזמן עברו, ובקשו לבדק ולטפל באותה אשה, הלה בדק את התיק וגלה שלא קבלה את התרופות הנכונות. הוא החליף לה את כל מערכת התרופות, ולאחר מספר ימים קמה ועמדה על רגליה. ענה ואמר מרן הגרמ"י, אין ספק שמה שזכתה האם לרפואה הוא משום שבעלה ובנה נהגו בהנהגת "המעביר על מדותיו". זה שהקב"ה סבב את כל הישועה דוקא בגלל אותה קריאה ששנן עם קשיים, הוי אומר שזאת סבת ההצלה. (חלק מדברי הגאון רבי יחיאל צוקר שליט"א, מרבני ישיבת 'תורה בתאפרתה' ומחבר ספרי 'להאיר')

ד"ר מוקדשים לעילוי נשמת מו"ר ר' יפת בן יצחק ז"ל הכ"מ.